

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5.
Telefon št. 51-22, 51-23, 51-24

Operativni oddelki: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5. — Telefon št. 51-25, 51-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42

Računi: za ljubljanske pokrajine pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije Servizio Conti Cori Post. No 11-311IZKUPNO ZASTOPISVO za oglaševanje
Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

La lotta in Sicilia è terminata

Una petroliera nemica incendiata nel porto di Siracusa — Nei pressi del Capo Passero è stato colpito un incrociatore, colato a picco un mercantile, un altro danneggiato

Comando Supremo. - Bollettino di guerra No. 1180.

La dura battaglia della Sicilia, che le truppe italo-tedesche hanno strenuamente combattuto per 40 giorni contro la sovverehiana potenza delle forze anglo-americane di terra, del mare e del cielo, è finita ieri.

Gli ultimi reparti di retroguardia hanno abbandonato l'estrema punta nord-orientale dell'isola e raggiunto la costa calabrese dove erano stati in precedenza traghettati i feriti, le altre unità e buona parte del materiale.

L'aviazione italo-germanica ha svolto notevoli attività agendo efficacemente su navi nemiche alla fonda nella rada di Bizzerta e provocando un incendio di vaste proporzioni. Nel porto di Siracusa una petroliera, centrata da un nostro bombardiere presso l'Isola dei Cani, si è incendiata. Aeroplani nemici hanno colpito un incrociatore nemico nei pressi di Capo Passero e affondato un mercantile a nord di Bona danneggiandone gravemente un altro dello stesso convoglio.

Due velivoli risultano abbattuti dalla caccia. Apparecchi avversari hanno sganciato bombe su Castrovillari, nel Salernitano e su alcune località del territorio di Napoli, provocando danni di qualche rilievo, una formazione di quadrimotori, nel cielo dell'Italia settentrionale ha perduto tre velivoli abbattuti dalla difesa contraria e un quarto apparecchio è precipitato a Hyères sotto il tiro della nostra artiglieria.

General Ambrosio.

Il Capo equipaggio del bombardiere che ha incendiato la petroliera di cui al bollettino odierno è il tenente Ferrari Guido da Venezia.

Le incursioni citate dal bollettino di oggi hanno causato a Castrovillari 12 morti e 70 feriti. Per le incursioni dei giorni otto, tredici, quindici e sedici corrente sulla città di Milano sono stati finora accertati tra la popolazione civile 193 morti e 1079 feriti.

Bitka na Siciliji je končana

Sovražna petrolejska ladja zažgana v sirakuški luki V bližini Passera je bila zadeta 1 križarka, potopljena 1 trgovska ladja, nadaljnja pa poškodovana

Vrhovno poveljstvo. Vojno poročilo št. 1180.

Bitka za Sicilijo, ki so jo italijansko-nemške čete vztrajno bile 40 dni proti premoči angloameriških sil na morju, na kopnem in v zraku, je bila včeraj končana.

Zadnji oddelki zaščiteni čet so zapustili najskrajnejši severno-vzhodni konec otoka in dosegli kalabrijsko obalo, kamor so bili že prej z morskimi vozili prepeljani ranjeni, druge enote in dober del vojnega blaga.

Italijansko-nemško letalstvo je razvijalo znatno delavnost in je učinkovito napadalo sovražne ladje na sidrišču v Bizzertskem zalivu ter povzročilo požar velikega obsega. V sirakuški luki je en naš bombnik zadel pri Pajsem otoku petrolejsko ladjo in jo zažgal. Torpedna letala so zadela neprijateljsko križarko v bližini rta Passero in potopila eno trgovsko ladjo severno od Bone, neko nadaljnjo v istem konvoju pa težko poškodovano.

Lovci so zbili dve letali.

Sovražna letala so metala bombe na Castrovillari v salernski pokrajini ter na nekatere okraje neapeljskega okrožja. Povzročila so nekoliko pomembne škode. Oddelki štirimotorikov je v zraku nad severno Italijo izgubil 3 letala, ki jih je sestrelila protiletalska obramba, četrti letalo pa je strmoglavilo pri Hyeresu, zadeto od strelov našega topništva.

General Ambrosio.

Poveljni posadke bombnika, ki je zažgal petrolejsko ladjo, omenjeno v današnjem vojnem poročilu, je poročnik Ferrari Guido iz Benetk.

Letalski napadi, omenjeni v današnjem vojnem poročilu, so v Castrovillariju povzročili 12 smrtnih žrtev in 70 ranjenih. Po letalskih napadih 8., 13., 15. in 17. t. m. je bilo doslej ugotovljenih med civilnim prebivalstvom 193 smrtnih žrtev in 1079 ranjenih.

Junaška požrtvovalnost italijanskega vojaka

Rim, 18. avg. s. s. List »Piccolo di Roma« razpravlja v svojem uvodniku o novem položaju ter slavi junaštvo vrlih italijanskih vojakov, ki so na sicilskih tleh brali prehod sovražniku. Borba na Siciliji je sedaj končana in ni nikakršna tlažba, piše list, ako nekateri govore, da se je zasedba otoka itak že pričakovala, ker je to le posledica nezadostne vojne priprave, pač pa je velika tlažba dejstvo, da je italijanski vojak pri tem pokazal svoje junaštvo ter požrtvovalnost in da je tudi prebivalstvo podalo dokaz ponosnega domoljuba.

List se potem spominja vojnih dogodkov, ki so mogočno osvetlili odpor italijanskega vojaka, ter zaključuje: Sprito groženje Anglosasov, ki so si postavili za nalogo uničenje Italije in Evrope, naj umolknejo glasovi strank in naj utihnejo besede o osveti in povračilu. Vsem Italijanem je ostala edina dolžnost, ki je morajo vsi izpolnjevati: združiti in braniti svojo domovino in svoje družine.

Ostra obsedba anglosaškega barbarstva

Bukarešta, 17. avg. s. Znani rumunski kipar prof. Han je napisal članek za obrambo umetnosti v italijanskih cerkvah. V listu »Porunca Vremi« napada anglosase, ki s svojimi poganskimi bombami oskrunjujejo neizmerno umetniški zaklad in vero samo. V te cerkve, pravi med drugim prof. Han, v katere je stoletja prihajal z neba duh prednikov, ki so ustvarili zgodovino naroda in to simbolizirajo z verskimi obredi, da bi trenutke življenja ljudi postal lepši in vzvišenejši, padajo sedaj po ukazu Roosevelta in Churchillja anglosaške bombe. V katedrale Rima in v cerkve Italije padajo iz letal, ki se cinčno imenujejo »osvoboditeljice«, bombe in eksplozivni predmeti, da uničijo jejo tisočletno umetnost in prikrivajo Churchillov obup, kajti njegov ideal je zlato leti. Anglosasi mečejo bombe v obupni volji po zmagi v vojni za hrbtno front ter se poslužujejo terorističnih sred-

Novi predsednik Rdečega križa

Rim, 17. avg. s. Predsednik italijanskega Rdečega križa senator dr. Giuseppe Mormino, je podal ostavko. Na njegovo mesto je bil imenovan Eksc. dr. Giuseppe Boriani, senator Kraljevine, general armadnega zbora v rezervi.

Prispevek industrije k naporom domovine

Rim, 17. avg. s. Novi komisar industrijskih organizacij senator Giuseppe Mazzini, je poslal predstojnikom federacij in narodnim združenjem industrije, predsednikom zvež industrijskih podjetij, obrtnikom in hišnim lastnikom naslednje sporočilo:

»Ko prevzemam od predsednika prof. Bebeli poše industrijskih organizacij, katere je vodil tako ugledno dolga leta, pozdravljam industrijska in obrtniška podjetja v pripravi, da se vsi zavedajo resnih dolžnosti ure, ko je treba prispevati z vso pobudo in z vso sposobnostjo k skupni akciji za blagor države.«

Senator Mazzini je pozdravil tudi predstojnike konfederalnih združenj, uradnike in vse osebe, izražajoč prepričanje, da bo vsakdo na svojem odgovornem in delovnem mestu sodeloval z oblastjo, da bo slova do skrajnih mej možnosti povečala prispevek industrije k odporu in obnovi naroda.

Predsednik narodne ustanove za matere in otroke

Rim, 17. avg. s. Predsednik narodne ustanove za matere in otroke dr. Sergio Nannini je podal ostavko. Za njegovega namestnika je imenovan profesor Francesco Valagussa.

Konferenca japonskih pokrajinskih predstojnikov

Tokio, 18. avg. s. Pod predsedstvom min. predsednika je bila druga konferenca predstojnikov novih pokrajinskih uprav, ki so poročali o položaju na posameznih področjih. General Tojo je imel govor, v katerem je naglasil pomen vladne prehranjevalne politike, naka je bil predložen drugi načrt za pospeševanje prehranjevalne proizvodnje.

Maroški visoki komisar pri Jordani

San Sebastian, 18. avg. s. Semkaj je prišel visoki komisar za španski Maroko general Orgaz ter je znanemu ministru Jordani poročal o mednarodnih zadevah, ki se tičejo španskega protektorata v Maroku.

Vežbe španske mornarice

Madrid, 18. avg. s. Španska mornarica je odplula iz področja Marina v vode okrog La Corune ter se je pričela vežbati v streljanju. Vežbe bodo trajale do 20. t. m.

Ohranjen promet Palestine

Ankara, 16. avg. s. Iz Palestine poročajo, da so bile z nadaljnjimi omejitvami in predvsem zaradi popolnega pomanjkanja pnevmatik ukrajene skoraj vse še obstoječe avtomobilske proge v državi. To in znana pomanjkljivost železnic v Palestini sta doslovno ohromila ves promet.

Podkupljeni demonstranti v Lizboni

Lizbona, 17. avg. s. Nadaljuje se preiskava in zasliševanje oseb, ki so bile aretirane po nedavnih izgradnjah v Lizboni. Nekateri so priznali, da so dobili denar, da bi stavkali. Kakor je bilo že javljeno, bo večina aretirancev uvrščena v delovne bataljone.

Silna vročina v Španiji

Madrid, 18. avg. s. Val izredne vročine je zajel mnoge kraje, v katerih kaže toplota 42 stopenj v senci. Izbruhnili so številni požari v gozdovih. Največji požar je nastal v smrekovem gozdu pri Castello na della Plana. Gozd je popolnoma uničen. Plamene so videli na veliko razdaljo.

Ukinitve osrednjih korporacijskih organov

Rim, 17. avg. s. Današnji uradni list objavlja Kraljev dekret od 9. avgusta 1943 št. 721 o ukinitvi osrednjih korporacijskih organov, medministrskega vzporednega odbora za cene in medministrskega odbora za avtarkijo. Dekret se glasi:

Čl. 1. Narodni svet korporacij, osrednji korporacijski odbor in korporacije se odpravljajo. Razveljavljajo se tudi naslednji zakoni kakor tudi njihova dopolnila: št. 1. zakon z dne 30. marca 1930, št. 206, o reformi narodnega sveta korporacij, 2. zakon od 3. maja 1939 št. 10, 3. Kr. dekret od 18. aprila 1935 št. 441 o pristojnosti osrednjega korporacijskega odbora, ki je bil spremenjen v zakon z zakonom dne 12. septembra 1935 št. 1745, 4. tretji člen 2. odstavka zakona z dne 3. aprila 1926 št. 563 o pravni disciplini delovnih kolektivnih odnosov ter tretji odstavek pravil za izvedbo, odobrenih s Kr. dekretom 1. julija 1926 št. 1130, 5. zakon z dne 5. februarja 1934 št. 163 o ustanovitvi in funkciji korporacij.

Čl. 2. Korporacijski ali medkorporacijski tehnični odbori, ustanovljeni po zakonu dne 5. februarja 1934 št. 163, so odpravljeni.

Čl. 3. Spravni poizkusi v kolektivnih sporih pri delu, ki so jih opravljale korporacije v smislu čl. 13. zakona od 5. februarja 1934 št. 163, so poverjeni spravnemu kolegiju, ki ga od časa do časa sestavi minister za industrijo, trgovino in delo glede na značaj in predmet posameznih »orov.«

Čl. 4. Do drugačnih določb lahko sklepajo sindikalna združenja kolektivne gospodarske

pogodbe za kolektivno ureditev gospodarskih odnosov med posameznimi poklicnimi kategorijami. Te pogodbe ostanje obvezne za združenja in posamezne zastopnike kategorij, na katere se nanašajo, če se odobrijo s Kr. dekretom po predložitvi ministrskemu svetu na predlog ministra za industrijo, trgovino in delo ter v sporazumu s pristojnimi ministri. Za sankcije v primerih neizpolnjevanja pogodb so veljavni zakoni za kolektivne pogodbe.

Čl. 5. Kolektivne gospodarske pogodbe, ki so jih korporacijski organi ob uveljavitvi tega dekreta že odobrili, se lahko objavijo z dekretom šefa vlade, prvega ministra državnega tajnika, na predlog ministra za industrijo, trgovino in delo v sporazumu z zainteresiranimi ministri. Objavljeni dekret se uvrsti v uradno zbirko zakonov in dekretov Kraljevine.

Čl. 6. Medministrski vzporedni odbor za oskrbo, razdeljevanje in cene industrijskih in poljedelskih proizvodov, ustanovljen s Kr. dekretom 24. januarja 1942 št. 3, ki je bil uzakonjen 13. junija 1942 št. 902, se ukinja.

Čl. 7. Medministrski odbor za avtarkijo, ustanovljen s Kr. dekretom 9. januarja 1939 št. 32 (spremenjen v zakon z zakonom 2. junija 1939 št. 749), se prav tako odpravlja. Pristojnost tega odbora glede industrijskih naprav se dodeli ministru za industrijo, trgovino in delo, ki rešuje prošnje za pridobitla v vsakem primeru v sporazumu s prizadetim upravami.

Čl. 8. Ta dekret stopi v veljavo naslednji dan po objavi v uradnem listu Kraljevine ter bo predložen zakonodajni skupščini v zakonodajni

Ponesrečeni sovjetski napadi pri Izjumu

Tudi južnozpadno od Bjelgoroda, Vjazme, Bjelija in Ladoškega jezera so bili vsi sovjetski napadi odbiti — 317 sovražnih tankov uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 18. avg. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na bojišču pri Izjumu je sovražnik z močnimi pehotnimi in oklopnimi silami nadaljeval svoje napade. V trdnjavah bojih so se vsi sovražni poskusi prodorov ob sestrelitvi številnih oklopnih voz izjalovili.

Tudi na področju južno in južnozpadno od Bjelgoroda so se vsi sovjetski napadi krvavo ponesrečili. Uničenih je bilo 92 sovjetskih oklopnih voz. V napadalnih in obrambnih bojih na tem prostoru se je posebno odlikovala oklopna grenadirska divizija SS »Totenkopf«.

Tudi južno in južnozpadno od Vjazme, južnozpadno od Bjelija in južnozpadno od Ladoškega jezera so se v ogorčenih bojih ponesrečili vsi sovjetski poskusi prodorov.

Sovražne izgube v bojih na vzhodni fronti so bile včeraj posebno velike. Skupno je bilo uničenih 317 oklopnih voz.

V boju proti sovražnemu ladjevju pred alžirsko obalo so potopila nemška bojna letala sovražno transportno ladjo srednje

velikosti in poškodovala eno nadaljnjo trgovsko ladjo.

Sovražni letalski oddelki, ki so včeraj podveli prileteli nad južno Nemčijo, so že po dosedanjih podatkih izgubili po zaslugi lovskega letalstva in protiletalskega topništva 51 štirimotornih bombnikov in pet lovskih letal. V dveh južnonemških mestih je imelo prebivalstvo izgube.

Nad zasedenim francoskim ozemljem in v Južni Franciji je bilo sestreljenih pet nadaljnjih sovražnih letal. Izgubljeno je eno lastno lovsko letalo.

V pretekli noči je odrgel sovražnik veliko število rušilnih in zažigalnih bomb na kraje na severnemem obalnem ozemlju. Obžalovani je človeške izgube. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili iz oddelkov britanskih bombnikov najmanj 37 letal.

Nemška bojna letala so prodrla v noči na 18. avgusta nad južnovzhodno in srednjo Anglijo in so med drugim uspešno metala bombe vseh kalibrov na mesto Lincoln.

V bojih na Siciliji so se najslabše odlikovali oklopni divizion »Herman Göring«, 15. in 29. divizija oklopnih grenadirjev, 1. divizija padalcev in 22. brigada protiletalskega topništva.

Naraščajoča silovitost bojev na vzhodu

Berlin, 17. avg. Orjaška bitka na vzhodu vedno bolj pojačuje svojo silovitost. Rusi so v prvi vrsti nove velikanske množice rezerv. Isto so storili Nemci, ki so poslali v boj znatne sile, zlasti tam, kjer je sovražnikov pritisk postal nevaren. Kakor je razvidno iz nemškega vojnega poročila z dne 16. t. m., so nemške čete povsod vzdržale siloviti pritisk sovjetskih množic ter so včeraj tudi poskušale razbiti sovražno bojno črto z uporabo ogromne množice oklopnih voz in nešteti oddelkov letal.

Nemci vzdržujejo sovjetski napad zlasti z močnimi protinapadi, kar potrjujejo tudi iz Moskve. Tamošnje izredno nočno poročilo javlja o osvojitvi važne postojanke Karačev, ki je pomembno železniško križišče in je oddaljen le nekaj 40 km od Brjanska. Rusi javljajo obnem zasedbo nadaljnjih 70 krajev. Glede harkovskega odseka pa se v Moskvi omejuje samo na poročilo, da so Nemci zapadno in severozapadno od bive ukrajinske prestolnice podvelji neštete silovite napade z očitnim namenom odvrti nevostopolne okolice. Seveda poročajo Rusi, da so nemške protinapade odbili in da so ruske čete južnozpadno od Harkova prestopile Donec pri Zmijevu ter prodrele v smeri proti železnici Harkov-Lozovaja, ki bi bila še edina odprta pot za nemški umik.

Položaj gotovo ni rožnat, pravi vojaški so-trudnik nekega monakovskega lista, vendar pa ni povoda za nikakozno vznemirjenje. Nemške armade imajo povsod strateško pobudo in sovražnik zman uporablja svoje velikanske napore, da bi ji jo iztrgal. Ni dvoma, da bodo preizkušnje, ki čakajo nemške vojske, še zelo težke, toda vse kaže, da se jim bo posrečilo biti kot sovražnikovemu pritisku. Taktika, ki jo uporablja nemško vrhovno poveljstvo, je dokazala svojo učinkovitost. Prav taktika prožne obrambe je razlog za vse uspehe, ki so jih Nemci doslej dosegli sprito sovjetske premoči. Drugačna taktika bi gotovo ne bila umetna. Zato ne pomeni ničesar izpraznitev katerega pisa ozemlja ali zapustitev nekoliko večjih središč, ko se kažejo gotovi izgledi, da se s tem sovražniku omejujejo uredniti njegove strateške načrte. Kar je važno, je dej-

stvo, da so nemške bojne črte hranile medsebojno elastično zvezo, tako da lahko kasneje vsak trenutek, kadar pride povelje, ustvarijo novo neomajno pregrado proti sovjetskim četam, kakor se je to zgodilo v marcu med Dneprom in Doncem.

Nekateri angleški vojaški pisarji zatrjujejo, da se Nemci na svojem umiku ne bodo mogli več ustaviti, kakor jim to ni bilo mogoče poleti leta 1918. Današnji položaj v Rusiji pa je bistveno različen od položaja v Franciji pred 25 leti. (»Piccolo«).

Dva ameriška bombnika pristala v švici

Bern, 18. avg. s. Včeraj kmalu po poludnevju je bil alarm zaradi ameriškega letalskega napada na nemško obalo jezera ob Bodenskem jezeru. Nemško protiletalsko topništvo je prisililo dva ameriška štirimotornika, da sta zapustila nemško ozemlje, kjer sta ju zasledovali dve švicarski letali, naka sta morali pristati. Švicarske oblasti so zaplenile oba ameriška štirimotornika, posadki pa, obstoječi iz 10 mož v vsakem letalu, internirali.

Angleška bojazen pred sovjetskim zlomom

Stockholm, 18. avg. s. Londonski dopisnik lista »Dagens Nyheter« javlja, da so v Angliji vedno pogostejše zahteve o drugi fronti v Evropi. »News Chronicle« piše danes o tem predmetu: »Mi zanemarjamo priliko, da damo Rusom vsaj možno pomoč, ker menimo, da bo ruska vojska vsakekor osvojila vse doslej izgubljeno ozemlje, ki ga imajo v svoji posesti Nemci. Ali bi se v takem primeru ne zgodilo lahko, da bi se Rusi po dveh letih silnih izgub odločili, da bo v bodoče glavna naloga rdečih vojsk le obrambnega značaja in da bodo ofenzivno popolnoma prepustili Anglosasom? Tako odločitev bi na ruski strani osvobodila veliko število nemških divizij in letalskih oddelkov, kar vse bi se lahko porabilo na zapadu, s čimer bi se vojna podaljšala za mesece, morda celo za leta.«

Medsebojna nasprotstva in nezaupanja v sovražnem taboru

Buenos Aires, 18. avg. s. Iz Quebecka poročajo, da je v mesto prispel predsednik Roosevelt.

Buenos Aires, 17. avg. s. 130 ameriških, angleških in kanadskih novinarjev, ki so se zbrali v Quebecku, je izreko obžalovanje, ker je bila postavljena okrog sestanka v Quebecku pravica zapora, ki onemogoča sleherni obveščanje o razgovorih, ki so v teku. Obžalujejo tudi pretirano strogo cenzuro, ki dejansko onemogoča novinarsko delo.

Carigrad, 18. avg. s. Glede dogodkov na vzhodni fronti naglašajo vojaški kritik lista »Tasvirif Efkare«, da so boljševiki hoteli zopet osvojiti Ukrajino, da bi rešili nujno vprašanje oskrbe Rusije, vendar jim po poldrugem mesecu krvavih borb ni uspelo prebiti nemške fronte. Brez dvoma je kočljiv položaj ruske vojske znan anglosaskim zaveznikom in prav zaradi tega sta se sestala Roosevelt in Churchill.

List »Vatan« se bavi s težkocami »zaveznikov« in naglašja, da so predvsem notranjega značaja, ker se stranke in socialni razredi obeh anglosaskih držav ne morejo sporazumeti. Težkoče so pa tudi zunanjega značaja, ker se stališča Anglije in Amerike ne skladajo, še manj pa anglosaska stališča in stališča Rusov.

Začetki volilne borbe v Zedinjenih državah

Buenos Aires, 17. avg. s. Willkie se je izrazil, da je skoraj gotovo, da bodo v prihodnjih predsedniških volitvah zmagali republikanci. Izjavil je, da bo njegova kandidatura pogojna in sicer bodo morali voditelji stranke sprejeti njegova

načela napredne politike in mednarodnega sodelovanja.

Nezaupanje ameriških republikod do Washingtona

Buenos Aires, 16. avg. s. Republikani Ko. starika in Panama sta sklenili prošiti za razsodnika, ki naj bi rešil obmejne spore med obema državama, pri čemer pa se izključujejo Zedinjene države.

Pfemenska nasprotstva v Zedinjenih državah

Buenos Aires, 17. avg. s. Iz New Yorka poročajo, da je preiskava, katero je odredila vlada, da se ugotovijo vzroki krvavih izgradov v Detroitu, ugotovila, da je bil edini razlog izgradov rasna napetost, ki je postala v Detroitu izredno resna zaradi prevratnega delovanja sovražnih si skupin.

Novi predsednik Paragvaja

Buenos Aires, 16. avg. s. Iz Asunciona poročajo, da je novizvoljeni predsednik Paragvaja general Ignio Morinigo prevzel svoje po-

Trgovinska pogodba med Ekvadorjem in Argentino

Buenos Aires, 17. avg. s. Iz Quita poročajo, da bo v Buenos Airesu podpisana trgovinska pogodba med Ekvadorjem in Argentino. Pogajanja za sklenitev te pogodbe so se že pred časom pričela.

Naročite se na »Dobro knjigo«!

Življenje v sanjah

Sanje so izraz našega duševnega življenja v spanju. V spanju se naše telesno življenje (zlasti presnova, dihanje, možgansko delovanje) zelo omeji. S tem smo prav za prav povedali tudi to, da se naše duševno življenje, ki se izraža v sanjah, v spanju takisto zniža. Raziskava sanj je to v resnici ugotovila.

Seveda, skrajna vsa psihološka doganja, ki se odvijajo tedaj, ko smo pri polni zavesti, nastopajo tudi v sanjah, zlasti občutki, spominke, predstave, čustva, misli, v manjši meri tudi volja. A to, kar daje sanjam poseben značaj in jih tako rekoč napravi za sanje, je njihova obdelava in predelava budnega življenja. To je namreč zelo čudno, stopnjuje in pretirava, a tudi drobne in zabrisane, ki ga izvršuje sanje z razpoložljivimi snovi. Iz tega izvira tista negotovost in fantastika, ki nam je iz naših sanj vsem tako znana.

Nekdo leži v vročem poletnem popoldnevu na ležalniku in spi. Nenadno zasliši v sanjah predirjivo glasno, porogljivo krik, kakor da ga obdaja pravi pekleni zbor in se mu posmehuje. Specifičen človek se prestraši prebudi in uteseno se ugotovi, da je vozil z dolgimi, tenkimi in vibrirajočimi železnimi palicami težko naložen voz mimo odprtega okna. Jasno je, da je njegova sanjska zavest na tako čuden, neprijeten način predelala ta vsiljivi zunanji vtis — in tu imamo primer, na kakšen način gospodarijo sanje s konkretno stvarjo iz budnega življenja. Vsakdo je že imel takšne sanje.

To krivo razlago čutnih doživljanj imenujejo v psihologiji iluzije, a v našem sanjskem življenju kar mrgoli takšnih iluzij, tako da se da zelo mnogo sanj razložiti na ta zelo preprosti način.

Pogosto pa ne vodijo zunanji dražljaji do podobnih sanj, temveč izvirajo iz dražljaj iz našega lastnega telesa ali njegove kožne površine in jih speči človek potem prav tako iluzionarno razlaga. Lahna bolečina v nogi se spremeni na primer v kajki pik, subjektivne svetlobne pege v notranjosti očesa postanejo pisane ptice, metulji, cvetlice in tako dalje. Obisti in njihovo delovanje dajejo povod za premenljive sanje, v katerih ima voda veliko vlogo: tedaj sanjamo n. pr. o globokem vodnjaku, o plavalni soli, o reki, na kateri plavajo mnogi števini vsjnjski mehurji, itd. Roka ali noga, ki se nam je v spanju slučajno razkrija, nam povzroča sanje, v katerih vidimo same sebe v veliki zadregi in nogo na objudeni cesti. Pritisli na prenapeteln železice izstopajo zelo znane sanje, v katerih lezemo skozi ozke hodnike ali klanale.

Letalne in padalne sanje

Ne bo odveč, da opozorimo tukaj na še pogostejše sanje, v katerih pravimo, vedno nam ne previsoko, skozi zrak ali nad ljudmi, ali pa drsimo počasi po stopnicah ali nagljeni ploški navzdol. V drugih primerih menimo sanjajoči, da pada nezadržno v brezdanjo globino.

Po naziranjih večine psihologov izvirajo letalne sanje iz olajšane dihanja in zmanjšane občutljivosti v spanju, pri čemer imajo neko vlogo morebiti tudi erotični občutki: padalne sanje pa nastanejo tedaj, kadar se skoraj izločena kožna občutljivost druži z bolj ali manj ovrzanim dihanjem. Akutna nadiha, srčne afekcije in podobno povzročajo znano iluzijo »more«, ki so jo v starih časih skušali razlagati kot demona, ki sedi človeku na prsih. Vse doslej omenjene vrste sanj združimo lahko v skupino »dražljajnih sanj«.

Druga velika skupina sanj temelji v našem predstavnem življenju, ki je s svoje strani navezano neposredno na možgane. Lahko bi jih imenovali »represativne sanje«.

Predstave v naših sanjah, naj si bodo povsem fantazijske ali spominke tvorbe, se razlikujejo od ustrežajočih duševnih tvorb našega budnega življenja vsaj v splošnem po tem, da ne kažejo znane medlosti, bežnosti in nedoločnosti navadnih dnevnih reproduciranih predstav, temveč se prikazujejo neznansko živahne, narčne in pester, kakor da so realne. Sanjskega prizora si tedaj ne mislimo samo abstraktno, temveč ga doživljamo. Psiholog imenuje takšna dogajanja, ki jim ne ustreza dogajanje v zunanjem svetu, »halucinacije«.

V sanjah doživljamo skoraj stvarno vse, kar vidimo pred seboj, menimo, da v resnici čujemo glasove okrog sebe, vidimo vsako gubico in obrazni pojavljajočih se oseb, vsak las na njihovih glavah, vsako črko v knjigi, ki jo beremo, prav kakor v dejanskem življenju, samo izraziteje.

Davni spomini

Če pregledamo predstavi material, ki ga sanje na tako svojvrsten način predelujejo, se pokaže, da sanjamo v globokem spanju običajno o bolj ali manj davno minulih dogodkih ali stvareh, dočim obdelujejo sanje, ko zaspiamo, ali preden se prebudimo, po navadi bolj dogodka in stvari iz zadnjega časa: pogovori in opazovanja, vsakovrstni, čisto zelo trivialni opravi neposredno minulega časa gredo mimo nas, pogosto seveda čudno spušeni in predelani; svoji in prijatelji, ki so nam pravkar umrli, se nam prikazujejo.

Kakor na kakšnem malo zmedenem filmu gre vse to mimo naših vrujočih sanjskih oči, kajti zavestna pozornost, ki nam takšno doživljanje podnevi vsaj do neke mere izbira in usmerja, je sedaj skoraj povsem izločena. Ne po krivici so zato po nek sanjskih predstav primerjali z idejnim razbegom nekih duševnih, zlasti tako imenovanih »maničnih« bolnikov.

A čeprav si psiholog sanje na ta način lahko razlaga kot mehanizem, ki ni niti preveč zmoten, so vendar primeri, ko moramo predstavi material, ki ga nudi sanjam spomin, obudovati.

V sanjah se naš spomin giblje včasih namreč neverjetno sproščeno. To velja že v časovnem pogledu: tako je znani psiholog prof. dr. Roretz raziskoval primer neke devetdesetletne ženske, ki se ji je sanjalo o najmanj pred sedemdesetimi leti minulem dogodku, ki se ga v bdečem stanju drugače že davno ni več spominjala.

A še bolj nas morajo, vsaj na prvi pogled, iznenaditi ti primeri, v katerih se nam z znanstveno silo pojavijo v sanjah povsem nevažne podrobnosti budnega življenja. Neki psiholog je videl nekoč v sanjah pred seboj gospoda, ki se mu je predstavil za Petra Bryana. Ko se je zbudil, si je znanstvenik znanan belil glavo, da bi si pojasnil to, njemu drugače na videz popolnoma neznan ime. Toda kmalu potem je po naključju ugotovil, da je v nekem tisknem seznamu bral imeni Peterborough in Georges Bryan Brunnel. Iz dveh sestavin obeh imen si je bila sanjska domišljija izdelala povsem novo ime!

V premenljivih primerih si seveda tudi izkušeni raziskovalci ne bodo tako gladko rešili svojih sanj. Treba je pač pomisliti, da so pogorji za pojav davnih ali na pol pozabljenih stvari in dogodkov v sanjah še posebno ugodni, kajti tedaj jih je mogoče zunanje motnje in stroga pretehtavanja, kakršna obvladujejo večino odraslih kulturnih ljudi v budnem stanju.

Brez logike

Ali imajo naše sanje kakšno notranjo logiko? Po tem, kar smo že povedali, tega v splošnem ne moremo pričakovati. Tu nas ne sme motiti niti skrivnostno govorenje zastopnikov tako zvane »psihanalitične« šole, ki vidijo v sanjah do najmanjših podrobnosti izdelano simboliko nekih skritih želj. Nelogični značaj sanj bi se dal z lahkoto dokazati s premenljivimi primeri. Naj zadostujejo le nekateri. Tako pripoveduje neki raziskovalec o posebno markantnih sanjah, v katerih se je »dogodek« razvil, očitno po goli zvočni sličnosti, iz besed: kilometer, Gilofo (otok), lobelija (cvetlica), Lopez (general) in loterija.

Pogosto nas osupi fizična nemogočnost sanjskega dogodka. Tako poroča neki znani raziskovalec sanj: »Ležal sem v sanjah v anatomiji na sečrni mizi in profesor me je prepiral. Čeprav sem bil mrtov, sem mu dejal, naj pogleda, kako dobro je razvito mišičje mojih meč«.

Zelo zanimive so nove besedne tvorbe in celi stavki, ki nastajajo v sanjah, a se po prebuditvi (čeprav ne vedno) izkažejo kot jezikovno-logični nesmisli. Sanjajoči si za svoje misli ne najdejo točnega izraza, temveč pove nekaj, kar mu je bolj ali manj sorodno. Namesto »katarja železnice služnice« bo dejal na primer »služasti katar«, »solje za moč« namesto »solje do močie«, »bokate« (boki) v analogiji s »sprate« in podobno. Včasih se na ta način izrazi kakšna premetljiva misel, ki niti ni popolnoma nelogična ali neumna. Toda v splošnem nam kažejo baš nedostopnosti jezikovnega in miselnega delovanja v sanjah, da smo v tem stanju žrtve globoko segajočih miselnih motenj. Iz vsega, kar smo povedali, pa je razvidno, da se naš »sanjski jaze« precej razlikuje in da je pogosto drugačen nego naš »normalni jaze«.

Drobne zanimivosti

Žrtve planin. 20letna Milančanka Giovanna Ansaldi je šla v spremstvu dveh turistov na Becco d'Aran pri Valtormenzi. Na povratku se ji je utrgala vrv. Padla je v tri metre globoko razpoko in se ubila.

Smrtne žrtve vročine na Španskem. Poročali smo o vročinskem valu, ki je zajel ves Pirenejski polotok. Vročina je zahtevala že vrsto smrtnih žrtve. V Sevilji so morali prepeljati v bolnišnico številne pristaniške in cestne delavce.

Črna borza v Gibraltaru je posebno razvita. Najbolj trgujejo z živili kuharji trgovskih in prevoznih ladij, ki priplojejo v Gibraltar. Zaradi tega so poveljniki ladij začeli zadnje čase pred prihodom v pristanišče sami zaklepati in plombirati zaloge živil.

Madžarskem. Madžarski listi zahtevajo, da se v madžarskem založništvu in tisku uvede strožji cenzurni režim. Ta predlog je bil napravljen zategadelj, ker si na soprotni strani prizadevajo nekatera založništva, da bi bila zopet uveljavljena svobodnejša cenzura, kar bi pospeševalo nastajanje literarne plaže, ki je zaradi sedanjih cenzurnih predpisov izpodrežana.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan!

ZAHVALA

Vsem, ki ste se nas spomnili ob bridki in nenadni izgubi našega najdražjega papana in soproga, gospoda

MAJCEN FRANCA

višjega kontrolorja v pokoju

iskrena hvala. Posebno smo dolžni zahvaliti se vsem darovalcem vencev in cvetja, dalje pevcem za ganljive žalostinke ter vsemu številnemu spremstvu na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 18. avgusta 1943.

Globoko žalujoča MILICA MAJCEN
s sinom in hčerko

†

Umrli nam je naš dragi oče in stari oče, gospod

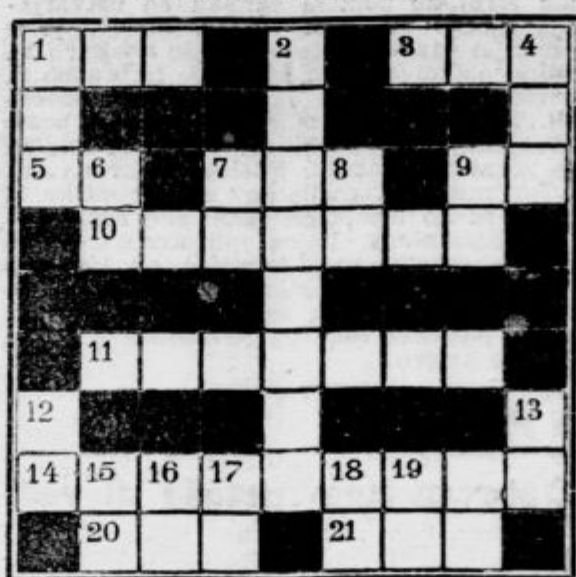
FRANC ZAVRŠNIK

Blagega pokojnika smo pokopali v sredo, dne 18. avgusta 1943 z žal na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. avgusta 1943.

ZALUJOČI OSTALI

KRIŽANKA

Vodoravno: 1. tok za strelce; 3. vodna žival, ozvezdje; 5. egiptsko božanstvo; 7. naplaci; 9. italijanski spoinik; 10. nacrtan; 11. visoka palica; 14. kar se ne da popisati; 20. del obraza; 21. afriška reka.

Navpično: 1. izumrla žival, predhodnica goveda; 2. opazovalna priprava, zlasti za vojne namene, vrsta objektiv; 4. drog; 6. glavni števnik; 7. ploskovna mera; 8. znak za prvo; 9. veznik; 12. kakor prejšnje; 13. spodbujevalnica; 15. kakor 6; 16. predlog; 17. znak za prvo; 18. kakor 9, in 12; 19. oblika glagola biti, znak za prvo.

Rešitev križanke od 15. t. m.:

Vodoravno: 1. doza, 3. klop, 7. La (ntan), 8. ras, 10. ul, 11. garje, 12. ni, 13. as, 14. je, 15. kal, 17. Pt (platin), 18. Al (umini), 19. et, 21. ne, 23. po, 24. osat, 25. okna.

Navpično: 1. Došenjsko, 2. Zn (cink), 7. La (ntan), 5. Palestina, 6. garda, 8. Ra (dij), 9. S. J. (Simon Jenko), 15. klet, 16. lepo, 18. Ana, 20. tok.

Hijene

Imajo od vseh zveri najmočnejše čeljusti. Kost, ki je nobena druga zver ne more steti, zdrobi hijena z lahkoto. Zoba lomilca sta dvojkoničasta in kakor ustvarjena za drobljenje kosti. — Manj znano je, da žive v Afriki tri vrste hijen: progasta, lisasta in rjava hijena. Od teh živi progasta tudi v južnovzhodni Aziji.

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali, ki ste spremlili našega

DINKOTA

na božjo njivo in ga obsuli s cvetjem, prisrčna hvala.

Ljubljana, 18. avgusta 1943.

Rodbina
PROF. DR. ROMANA SAVNIKA

†

Med nebeške krilate se je preselila naša srčnoljubljena hčerka in sestrica

JOŽICA

V tih dom k Sv. Križu jo bomo spremlili v petek, 20. avgusta 1943 ob 1/2 3. uri popoldne iz kapelice sv. Krištofa na Žalah.

Ljubljana, dne 18. avgusta 1943.

Zalujoci

SILVA in JOŽE KLOPČAVER, starši;
MARJAN, bratec, in ostalo sorodstvo

MALI OGLASI

Kdor želi službo plača se vsako besedo L. — 30, za drž. in prov. takso — 60, za da janje naslova ali šifro L. 2 — Najmanjši iznos za te oglase je L. 7 — Za žentive in dopisovanje je plačati na vsako besedo L. 1 —, za vse druge oglase L. — 60 za besedo, za drž. in prov. takso — 60 za dajanje naslova ali šifro L. 3 — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10 —

Službo dobi

BOLJA KUJARICA, 30—40 let stara, močna in zdrava, katere bi opravljala vsa hišna-gospodinska dela, se sprejme za družino dveh oseb. Plača 500 lir mesečno. Biti mora pridna in pštena. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boli-kujarica«. 13899-2

Službe išče

POSTREŽNICA, izkušena, išče službo za dopoldanske ure. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ura-na«. 13953-2

KUHARICA, ki opravlja vsa druga hišna dela, išče službo pri maločlanski družini. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod: »Samostojna, pštena in zanesljiva«. 13963-1

Uradništvo

išče službe

GOSPODICA, z znanjem italijanskega jezika in strojepljiva, išče za poslive v pisarni ali drugje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uradnica«. 13961-2

Zasluzek

PLETILJO, izkušeno, sprejem takoj. Vodnikova 13. 13960-3

Vajenci(ke)

VAJENCA, po možnosti se s prakso, za pekovo obrat, sprejem takoj. Ponudbe na oglas, odd. Jutra pod »Pekovski«. 13922-44

Prodaj

FOZARNI APARAT, »Totale« poceni prodam. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 1-318-M-6

VRTNE STOLE, globolje, gostilniške, nove proda Tribuč. Sodarska 2 nad floorinško cerkvijo. 1-313-M-6

KOZHUHOVINAST PLASČ, nov ali dobro ohranjen, kupim Naslov v ogl. odd. Jutra. 13958-1

JABOLKA, večjo količino, prodam. Javite Vaš naslov na ogl. odd. Jutra pod »Teden-ske«. 13959-6

MOČNE ZABOJE, prodam. Rožna ulica 5, pritličje. 13955-6

MRCES (ušci, stenice, bolhe itd.) zanesljivo uniči s Toxin praškom. Drogerija Kanc, Zidovska ulica 1. 13918-6

PEGE IN LISAJ, Vam zanesljivo odstrani Alba krema. — Drogerija Kanc, Zidovska ulica 1. 13919-6

ZIMSKI MOSKI PLASČ, nov, rjave barve, za srednje postavo, prodam. Ogled v trgovini Magdič, Ulica 3, maja št. 12. 13979-6

2 TRICIKLA, rabljen in nov, zelo poceni prodaj. Gasogeno Merkur, Puharjeva 6. Telefon 29-27. 13976-6

BERITE OGLASE! OČITAJTE »JUTRO«!

STARE AVTOMOBILE

in motorne kolese proti zelo dobremu plačilu kupimo. Gasogeno Merkur, Puharjeva 6. Tel. 29-27. 13977-7

PLACAMO ZELO DOBRO za stare bučnike, bučnike, zume, motorne kolese, Gasogeno Merkur, Puharjeva 6. Tel. 29-27. 13974-7

PERILO, posteljno in namizno, predvino blago, novo, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Periloe«. 13944-7

JAHALNE HLACE, po možnosti sive barve, kupim. Ponudbe na oglas, odd. Jutra pod »Stuka«. 13969-7

SMUCARSKI DRES, po možnosti v rjavi barvi, kupim. Ponudbe na oglas, odd. Jutra pod »Drese«. 13970-7

Posest

PRODAM PARCELE v vseh delih mesta po 55, 70, 80, 150, 200 in po 800 lir m² hiše od 200.000, 480.000, 900.000 in pol-drog milijon lir. Zate Andrej, realiteta pisarna, Tavčarjeva 10. Tel. 34-86. 13740-20

STROGO SREDISCE, Parcela za gradbo v stremnem sistemu napredaj. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometna točka«. 13980-20

STAVBIŠČA, ob Blicarjevi, Vilharjevi, Podmilškovi in Streljski ulici ter na Viču napredaj po ugodnim pogojih. Posredovalci izključeni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepa lega«. 13981-20

PALACA, v središču napredaj. Dobra investicija. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brega«. 13982-20

HISA, s trgovskimi lokali in stanovanji ter z obsežnim zemljiščem v Devici Mariji v Polju se prodaja. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra investicija«. 13983-20

KUPIM, parcelo, event. s stavbo v notranjosti ljubljanskega bloka do cene 300.000 lir. Ponudbe z navedbo kraja na ogl. odd. Jutra pod: »Parcela 300«. 13984-20

KMETSKO POSESTVO v okolici ljubljane kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačam dobro«. 13985-20

TRGOVSKO HISO, ali hišo, ki bi se dala uporabiti v trgovske namene, kupim takoj. Cena ni važna. Ponudbe ali naslov na ogl. odd. Jutra pod »V središču ljubljane«. 13967-20

MOTOR 3 k. s., 380 volt., 1400 obratov, popolnoma nov, nemški izdelek, prodam. — Pevec, Medvedova 12

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

DVE SANSKI KOZICI od matere, ki je prav dobra mlekarica, prodam. — Oražmova ulica 11, 13985-37

sladkovodne, svske, dobavljam samo stalinim odemalcem po nizki ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sveča riba«. 13959-37

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

MOTOR 3 k. s., 380 volt., 1400 obratov, popolnoma nov, nemški izdelek, prodam. — Pevec, Medvedova 12

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

DVE SANSKI KOZICI od matere, ki je prav dobra mlekarica, prodam. — Oražmova ulica 11, 13985-37

sladkovodne, svske, dobavljam samo stalinim odemalcem po nizki ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sveča riba«. 13959-37

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

MOTOR 3 k. s., 380 volt., 1400 obratov, popolnoma nov, nemški izdelek, prodam. — Pevec, Medvedova 12

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

DVE SANSKI KOZICI od matere, ki je prav dobra mlekarica, prodam. — Oražmova ulica 11, 13985-37

sladkovodne, svske, dobavljam samo stalinim odemalcem po nizki ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sveča riba«. 13959-37

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

MOTOR 3 k. s., 380 volt., 1400 obratov, popolnoma nov, nemški izdelek, prodam. — Pevec, Medvedova 12

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

DVE SANSKI KOZICI od matere, ki je prav dobra mlekarica, prodam. — Oražmova ulica 11, 13985-37

sladkovodne, svske, dobavljam samo stalinim odemalcem po nizki ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sveča riba«. 13959-37

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

MOTOR 3 k. s., 380 volt., 1400 obratov, popolnoma nov, nemški izdelek, prodam. — Pevec, Medvedova 12

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

DVE SANSKI KOZICI od matere, ki je prav dobra mlekarica, prodam. — Oražmova ulica 11, 13985-37

sladkovodne, svske, dobavljam samo stalinim odemalcem po nizki ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sveča riba«. 13959-37

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

MOTOR 3 k. s., 380 volt., 1400 obratov, popolnoma nov, nemški izdelek, prodam. — Pevec, Medvedova 12

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

DVE SANSKI KOZICI od matere, ki je prav dobra mlekarica, prodam. — Oražmova ulica 11, 13985-37

sladkovodne, svske, dobavljam samo stalinim odemalcem po nizki ceni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sveča riba«. 13959-37

Prevozi, prokne, prepisi, razmoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, S